

De niet-aflatende strijd van Jaap de Ruijter de Wildt

In Leeuwarden is afgelopen weekeinde de Dag tegen Geweld gehouden met een herdenking, een onthulling van een boom voor respect en een stille tocht van de Prinsentuin naar het Waagplein in het hartje van de Friese hoofdstad. De dag is een initiatief van de stichtingen Tegen Zinloos Geweld uit Friesland, Muur tegen Geweld uit Drenthe en Groningen Veilig. Een van de initiatiefnemers is Jaap de Ruijter de Wildt, voorzitter van de Groninger stichting, oprichter van de stichting Muur tegen geweld en de vader van de in 1997 vermoorde studente Anne. De Ruijter de Wildt (55) voert een niet-aflatende strijd tegen geweld én tegen logge overheidsorganen. "Noem het geen missie. Ik heb een grondige hekel aan dat woord. Als vader van, heb ik de kans gekregen iets te doen."

Jaap de Ruijter de Wildt: "De logge overheidsorganen verdienen af en toe een schop onder de kont." © NVHN/MARCEL JURIAN DE JONG

Hij is wel een terriër genoemd, iemand die zich vastbijt om niet meer los te laten. Zijn advocatenpraktijk ligt sinds de moord op zijn dochter Anne nagenoeg stil. Hij nam destijds geen genoegen met de manier waarop politie en Justitie onderzoek deden naar de moordenaar van zijn dochter. Dat leidde tot de oprichting van het actiecomité Groningen Veilig dat later werd omgedoopt in een stichting. Vorig jaar werd de dader gepakt die dit jaar werd veroordeeld tot acht jaar gevangenisstraf. Politie en Justitie erkenden volmondig dat het te danken is geweest aan Jaap de Ruijter de Wildt dat moordonderzoeken hoger op de ladder zijn komen te staan. Een overwinning, dat wel, maar niet voldoende.

Jaap de Ruijter de Wildt: "Ieder welkenkend mens is tegen geweld. Het draagvlak tegen geweld is groot. Je ziet dat na een incident er sprake is van collectieve verantwoordiging, maar als individu is het moeilijk daar handen en voeten aan te geven. De verantwoordiging verstormd weer. De aandacht voor zinloos geweld is niet structureel. Ook niet vanuit de overheid. Die zit toch vooral op de lijn van reclamespotjes. En dat is niet voldoende. Wat ik de laatste jaren heb ervaren, is dat er veel behoefte is aan debat. Als stichting willen we dat bevorderen."

De Ruijter de Wildt komt, zoals hij dat zelf noemt, uit een aristocratisch milieu. Uit de AR- en VVD-hoek. Zelf was hij in zijn studententijd, in Leiden, actief binnen de SP. "Dat was voor mijn vader, ook advocaat en kort voor Anne overleden, aanvankelijk een behoorlijke schok. "Qua politieke ideeën stonden wij ver uit elkaar. Maar wat we gemeen hadden was het gevoel van rechtvaardigheid. Anne had dat ook. Maatschappelijk zeer be-

trokken, altijd in de bres springen voor anderen. Ik heb altijd gestreden voor sociale veranderingen. Daarom haat ik het woord missie. Een missie is gebonden aan een persoon. En het gaat niet om mij."

Burgerinitiatief

"Je moet de stichting vooral zien als een burgerinitiatief. We willen voortdurend prikkelen, druk uitoefenen. De stichting Groningen Veilig is niet opgericht voor Anne. Vanaf het begin hebben we aandacht gevraagd voor alle niet-opgeloste moorden. We proberen nabestaanden te ondersteunen. Dat is een van de hoofddoelstellingen. Nog altijd gaat Justitie krampachtig om met nabestaanden. Zij krijgen te maken met logge overheidsorganen. Die verdienen af en toe een schop onder de kont. Groningen heeft een raadscommissie veiligheid. Wij zijn nog nooit door die club benaderd. Dat verwijt ik zo'n commissie. Ze praten vooral met de horeca, maar de horeca is slechts een klein deel van het probleem. Niet alleen overheidsorganen, maar ook politici, zelfs op lokaal niveau, staan ver van de bevolking af."

"Wij hebben in de afgelopen twee, drie jaar aardig wat weten te bereiken. Als advocaat had ik niet alleen kennis van zaken, ik was ook insider. En wat natuurlijk een rol heeft gespeeld, was dat ik de vader van Anne was. Dat opende deuren. Maar het 'vader van' zijn, begon aan kracht te verliezen nadat de zaak van Anne was opgelost. Het is tijd voor nieuwe impul-

sen. We kunnen over veiligheid en zinloos geweld lang filosoferen, maar dat moet wel leiden tot concrete zaken."

Zoals? "De positie van nabestaanden in het strafproces moet beter. Dat voorop. Maar ook slachtoffers moeten meer rechten krijgen. Een verdachte of dader krijgt van de overheid gratis rechtsbijstand. Een slachtoffer van geweld niet, die moet het zelf uitzoeken. Even zag het er naar uit dat de minister van Justitie achter dit punt vaart wilde zetten, maar inmiddels is dit voorstel in de bureaucratische melle terechtgekomen. Ook de advocatuur treft blaam. Het bijstaan van slachtoffers is commercieel gezien niet aantrekkelijk. De Orde van Advocaten moet veel harder aan deze kwestie trekken."

Bereidheid heel laag

"Als stichting moeten we op dit soort zaken blijven hameren. En blijven prikkelen. De politie roept via posters op om geweld op straat te melden. De praktijk is dat de bereidheid tot het doen van aangifte heel laag is. Omdat het bij de voordeur van de politie niet goed was geregeld. Mensen die aangifte willen doen, werden nogal eens van het kastje naar de muur gestuurd. Het probleem is inmiddels onderkend. Dit zijn dingen waar wij op willen wijzen."

"Sinds vorig jaar zijn we weer in gesprek met het Openbaar Ministerie in Groningen. Op hun initiatief. Wij hebben gezegd: we willen best praten, maar wat we niet willen is eens in

de zoveel tijd gezellig keuvelen. We willen concrete afspraken maken waar we elkaar op kunnen aanspreken en op kunnen afrekenen. Nog een voorbeeld is onze samenwerking met de theatergroep Benjamin. Die voert stukken over geweld op voor scholen. Zij spreken de jongeren aan. Maar ook ouders moeten worden aangesproken. Daar kunnen we als stichting weer een rol in spelen."

Om zowel op lokaal als landelijk niveau gehoor te krijgen, is in de overtuiging van De Ruijter de Wildt een professionalisering van stichtingen die zich keren tegen geweld noodzakelijk. "Voor de stichting Groningen Veilig betekent dat dat we bezig zijn subsidies los te krijgen om een betaalde kracht aan te kunnen nemen. We zijn nu volledig afhankelijk van vrijwilligers. Daar is niets mis mee, iedere vrijwilliger is van harte welkom. Maar met alleen vrijwilligers ben je te kwetsbaar. Ook ons manco is nu dat we te ver van de mensen afstaan. We geven nu eens in het kwartaal het blad *Veilig* uit, we hebben een website en een stand. Daarmee moeten we vaker de boer op. Een vaste kracht kan sturen en garandeert continuïteit. Dat is belangrijk."

"Laat duidelijk zijn, niet iedere plek in Nederland is onveilig. Maar er zijn wijken die dat wel zijn. Ik woon zelf in de wijk Lewenburg. Daar zie ik een scheiding ontstaan tussen Nederlandse en Antilliaanse jongeren. Het gaat daar fout. Er zijn wijken waar ouders niet meer de straat op durven. Dat moeten we niet willen accepte-

ren. We leven in een land met een hoge welvaart. Dan mag je ook hoge eisen stellen aan veiligheid. Vooralsnog is in Groningen alleen de moordzaak van mijn dochter opgelost. Bij de Groninger politie is destijds het zogenaamde *cold case squad* opgericht, een speciaal politieteam dat zich uitsluitend met ernstige niet-opgeloste geweldsdelicten bezighoudt. Ze begonnen succesvol, maar nu constateer ik dat het team weer wegzakt in de politieorganisatie. Er is geen leiding. Wij dragen veel suggesties aan, maar van hun kant komt heel weinig. Ook hier moeten wij druk op de ketel houden."

Gewond

"Altijd heb ik willen doen wat in mijn vermogen ligt. Als 'vader van' heb ik de kansen die zich voordeden aangegrepen. En ik draaf maar door, de balans in mijn leven ontbreekt. Na wat mij en mijn gezin is overkomen, zijn zoveel dingen onbelangrijk geworden. Wij zijn gewond en dat zal zo blijven. Mensen zien mij vooral als advocaat, vergeten dat ik vrijwilliger ben. Ik zal actief blijven, maar de tijd is nabij dat ik mijzelf de vraag moet stellen wat ik verder wil met mijn leven. Ik moet ook weer aan de bak. Als advocaat of als iets anders. Heel simpel, omdat er brood op de plank moet komen."

ROB ZIJLSTRA

De stichting op internet:
www.groningen-veilig.myweb.nl